

KANUN ÖNERİSİ

MADDE 1 - 27.07.1967 tarihli 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na aşağıdaki Geçici Madde ... eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE... - a) 12 Mart 1971 tarihinden bu kanunun yayımlandığı tarihe kadar, kesinleşmiş yargı kararına dayanmayan idari işlemlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenler veya vefatları hâlinde hak sahipleri, Geçici 32. madde ile düzenlenmiş haklardan bihakkın yararlanırlar. Gerek Geçici 32. Madde ve gerekse bu geçici madde ile düzenlenen emeklilik için hak başlangıcı olarak, Geçici 32.maddenin yürürlük tarihi esas alınır. Bu kişilere, emsalleriyle aynı rütbe ve kıdem üzerinden emekli kimlik kartı verilir.

b) Subaylar aynı neşetli subaylar (general olanlar hariç), astsubaylar aynı neşetli astsubaylar (subay olanlar hariç) için Geçici 32. madde ile düzenlenmiş haklardan bihakkın yararlanırlar.

c) Harp okulları, fakülteler, yüksekokullar ve astsubay okullarından ilişiği kesilen askeri öğrenciler (akademik yetersizlik ve sağlık nedenleriyle ilişiği kesilenler hariç) veya vefatları halinde hak sahipleri, aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde Geçici 32. Madde ile düzenlenmiş haklardan yararlanırlar.

Harp okulları, fakülteler, yüksekokullar ve astsubay okullarından 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa tabi sigortalıyken ilişiği kesilmiş olup emeklilik için zorunlu asgari süreyi bu yasanın yürürlük tarihinde doldurmuş olanlar, askeri okuldan mezun olmuş sayılırlar ve emsallerine Geçici 32. Madde ile tanınmış haklardan bihakkın yararlanırlar. Bu kişilerin tahsil edilmiş öğrenim giderleri yasal faiziyle iade edilir.

Emeklilik için zorunlu asgari süreyi bu yasanın yürürlük tarihinde doldurmamış ve ilişiği kesildikten sonra herhangi bir eşiti okula kayıt yaptırmamış olan harp okulları ve astsubay okulları öğrencileri, sınıf ve branşlarına uygun fakülte ve yüksekokullara yatay geçiş yaparlar. İlişiği kesilmiş fakülte ve yüksekokullar öğrencileri aynı okullarda öğrenimlerine devam ederler. Öğrenime devam ve yatay geçiş esasları Milli Savunma Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Tamamlanacak eğitim öğretim süresine karşılık gelen sosyal güvenlik kesenekleri ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca karşılanır. Öğrenimlerini başarıyla tamamlayanlar, 657 Sayılı Kanununun 48'inci maddesindeki genel şartları taşımaları kaydıyla emsallerine Geçici Madde 32'de tanınmış haklardan bihakkın yararlanırlar.

Eşiti bir okula devam etmek istemeyenler veya araştırmacı kadrolarına atama talep etmeyenler ya da 657 Sayılı Kanunun 48'inci maddesindeki genel şartları taşımayanlar emeklilik için kalan süreye ait kesenekleri 48 eşit taksitte ödemeleri koşuluyla da Geçici Madde 32'den yararlanabilirler. Bu kişilerin varsa öğrenim giderleri borcu tahsil edilmez; tahsil edilmiş öğrenim giderleri yasal faiziyle iade edilir.

b) Bu kişilerin ilişkilerinin kesildiği tarihten bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süreleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçmiş kabul edilir. Bu kişilerin sicil dosyalarında yer alan, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesine esas tüm bilgi ve belgeler, herhangi bir müracaat aranmaksızın hükümsüz sayılarak dosyalarından çıkarılır ve herhangi bir işleme esas alınmazlar. Bu kişilerden askeri öğrenci olanlar, ilişkisi kesilmeyen ve TSK'da görevlerine subay veya astsubay olarak devam eden aynı dönem askerlerin emsalleridirler. Bu kişilerden askeri öğrenci olanlar hangi muvazzaf statünün (subay, astsubay) öğrencisi ise, o statüdeki emsalleriyle aynı hakları elde ederler. Bu kişilerin yasadan yararlanma ve başvuru işlemleri, emsallerine ilişkin 32.maddede yer alan düzenlemelere göre yürütülür. 32. maddede belirtilen şekilde sosyal güvenlik intibakları yapılır ve emeklilik kesenekleri ödenir. Bu kişilerden daha önceden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlara, yüksek olan aylık veya gelir bağlanır.

c) Bu geçici madde uyarınca yapılacak atamalarda kullanılmak üzere, Geçici 32. Madde' deki esaslar dahilinde, genel idare hizmetleri sınıfından 5 inci dereceli bin adet araştırmacı kadrosu ihdas edilir.

MADDE 2- Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Demokratik siyasi hayatın kesintiye uğradığı olağanüstü dönemlerde sivil ve askeri kamu görevlilerinin uğradıkları mesleki ve sosyal hak kayıpları sonradan çıkarılan çeşitli kanunlar ve yargı kararlarıyla telafi edilmiştir. Bu bağlamda 27 Mayıs 1960 müdahalesinden sonra Türk Silahlı Kuvvetleri'yle ilişkileri kesilen personelin özlük haklarının telafisi için dört ayrı yasa yürürlüğe sokulmuştur.

27.07.1967 tarihli 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na 22 Mart 2011 tarih ve 6191 sayılı kanunla eklenen Geçici 32. Madde ile de 12 Mart 1971 tarihinden itibaren mahkeme kararına dayanmayan ve yargı denetimine kapalı idari tasarruflarla ilişkisi kesilmiş askeri personelin mağduriyetinin telafisi amaçlanmıştır. Ancak uygulamada hâsıl olan

tereddütler sonucu, tüm mağdurların bu geçici maddeden yararlandırılmadığı, dolayısıyla yeni mağduriyetlere sebebiyet verildiği anlaşılmıştır. Hak başlangıcının 12 Mart 1971 olarak belirlenmesine karşın, bu tarihte başlayan olağanüstü dönem ile sonraki dönemlerde aynı yolla oluşturulan, sadece Yüksek Askeri Şura kararına eklenmediği için farklılaşan idari kararlarla ilişkisi kesilen personelin 6191 sayılı kanundan yararlanma başvuruları kabul edilmemiştir. 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda ve 211 Sayılı İç Hizmet Kanununda Türk Silahlı Kuvvetleri personeli sayılan askeri öğrencilere kanunun nasıl uygulanacağı açıklıkla belirtilmediği için askeri öğrencilerin 6191 Sayılı Kanundan yararlanma talepleri de reddedilmiştir. Askeri öğrenciler, kendilerine bir yön ve istikamet çizdikleri yaşlarda ilişkileri kesilmekle planlı bir gelecek imkânından yoksun bırakılmışlardır. Önerilen geçici madde ile aynı yolla oluşturulan, sadece Yüksek Askeri Şura kararına dayandırılmadığı için farklılaşan idari kararlarla mağdur edilen subay ve astsubayların mağduriyetleri giderilecektir. Askeri öğrenciyken ilişkisi kesilenlerin öğrenime devam etmeleri, maddi zorluk nedeniyle öğrenime devam edememiş veya işsiz kalmış olanların ise memuriyette istihdamları ve emeklilik dahil sosyal güvenlik hakları sağlanarak mağduriyetleri telafi edilecektir.

Politik ve ideolojik mülahazalarla keyfi uygulamalar yapılarak sicilleri birden bire bozulan, disiplin notları birden bire düşürülen ve yargı kararına dayanmayan idari işlemlerle ilişkileri kesilen personelin kanun kapsamına alınması vicdan ve adaletin gereğidir. Aynı türden mağduriyetler arasında ayrımcılık, kamu vicdanını inciteceği gibi herkes için adalet anlayışına da aykırıdır. Bu kanunla, başlatılması, tekemmül ettirilmesi ve uygulanması bakımından aynı olan ve aynı sonucu doğuran, sadece Yüksek Askeri Şura kararına eklenmediği için farklılaşan kararlarla ilişkisi kesilen personelin mağduriyeti telafi edilmiş olacaktır.

Bu geçici maddenin kanuna eklenmesi, Anayasa ile düzenlenmiş “kanun önünde eşitlik” (Madde 10) ve “adil yargılanma” (Madde 36) ilkelerinin yanı sıra, Türkiye Cumhuriyeti’nin imzaladığı, ayrımcılığı yasaklayan, etkin başvuru ve adil yargılanma hakkını düzenleyen uluslararası sözleşmelerin de gereğidir. Halkoylamasıyla kabul edilen 12/9/2010 tarih ve 5982 sayılı Anayasa değişikliği, “Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin kuruluşu, işleyişi, yargılama usulleri, mensuplarının disiplin ve özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.” hükmünü getirmiştir. Böyle olmakla birlikte sözü edilen uyum kanunu TBMM’den henüz geçmemiştir. Ayrıca TBMM, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Geçici 32. Madde’yi eklerken haksızlığın

idare eliyle telafi edilmesini amaçlamıştır. Geçici... Madde ile, mahkeme kararına dayanmayan ilişik kesme kararlarına karşı etkin başvuru hakkını kullanamamış, kullansa bile ilgili mahkemenin hâkimlik teminatı ve yargı bağımsızlığı yönünden yeterince güçlü olmaması nedeniyle olumlu sonuç alamamış personelin mağduriyeti de telafi edilmiş, böylece Devlet tarafından mağdur edildiğini düşünen kişilerin hukuk devletine olan inançları pekiştirilmiş olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mahkeme kararına dayanmayan ilişik kesme kararlarına karşı etkin başvuru hakkını kullanamamış, kullansa bile ilgili mahkemenin hâkimlik teminatı ve yargı bağımsızlığı yönünden yeterince güçlü olmaması nedeniyle olumlu sonuç alamamış, 6191 sayılı kanunun yeterince açık hükümler içermemesi nedeniyle başvuruları reddedilmiş subay ve astsubaylar ile harp okulları, fakülteler, yüksekokullar ve astsubay okullarından ilişigi kesilen askeri öğrenciler veya vefatları halinde hak sahiplerinin mağduriyetleri telafi edilmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.